

04

UŽIVATELÉ ROHANSKÉHO A LIBEŇSKÉHO OSTROVA

Rozhovory
v terénu

04

OBSAH

Shrnutí

| Koncepce Rohanského a Libeňského ostrova / Shrnutí zapojení veřejnosti

— Popis území

01 / Celé území Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

02 / Lokality Rohanského a Libeňského ostrova / Očima veřejnosti a klíčových aktérů

— Pohled skupin

03 / Zapojení klíčových aktérů / Hledání vize rozvoje území

04 / Uživatelé Rohanského a Libeňského ostrova / Rozhovory v terénu

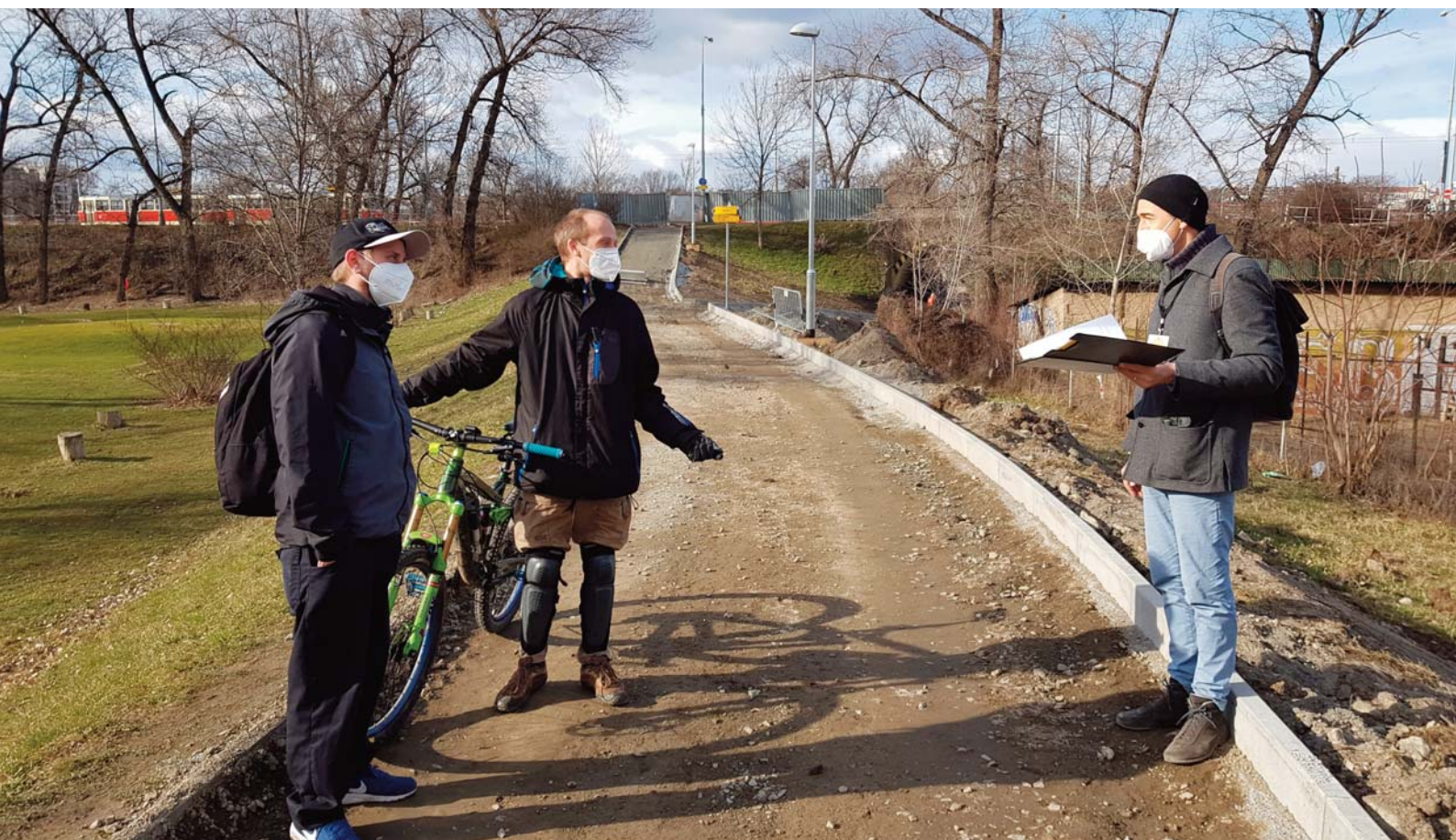
- Úvod a metoda
- Pěší a běžci
- Rodiče s dětmi
- Cyklisté
- Srovnání s daty z dotazníku
- Shrnutí

05 / Přítomnost a budoucnost Rohanského a Libeňského ostrova / Očima dětí a mládeže

— Tématické oblasti

06 / Rohanský a Libeňský ostrov / A lidé bez střechy

Úvod a metoda

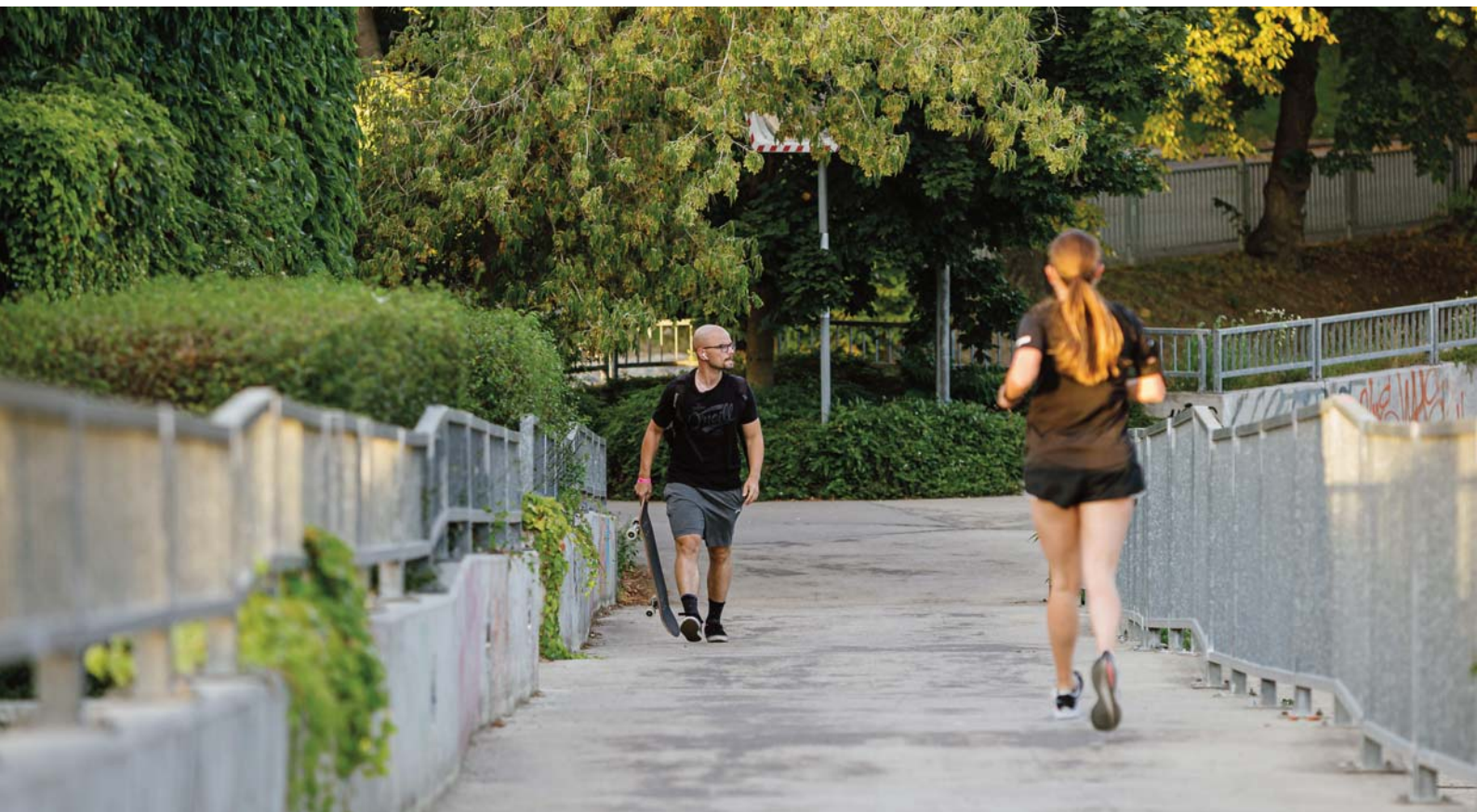
V této části zprávy popisujeme nejčastější role uživatelů čili typické způsoby chování a využití území. Pro tvorbu koncepce je zásadní poznat, jak se zde lidem provozují jejich oblíbené aktivity. Rovněž je užitečné porozumět tomu, co ve vztahu ke konkrétním činnostem v území dobře funguje a co naopak brání, i jak se vztahuje konkrétní role k dalším uživatelům či co by mohlo do budoucna situaci zlepšit. **Pozorováním a dotazováním** jsme zjistili, že se jedná zejména o tyto role:

- **pěší cesty a běh**
- **pobyty rodiče s dítětem**
- **cyklistiku/kolové sporty**

Při navrhování výzkumu jsme vycházeli z předpokladu, že uživatelé k území přistupují s určitým způsobem jednání a tento charakteristický přístup jim dává možnost zakoušet území po svém. Předpokládali jsme dále, že role jsou natolik zřetelné, že je více či méně vědomě v území identifikují i sami uživatelé. A že v kontrastu s vlastní rolí na druhé reagují či se vůči sobě navzájem vymezují. Tento předpoklad se potvrdil jenom v částečné míře. V necelých **čtyřech desítkách hloubkových rozhovorů** se ukázalo, že velká část uživatelů využívá území střídavě v kombinaci více rolí. Jinými slovy tedy existuje vysoká míra **prostupnosti mezi rolemi**. Pro vysvětlení ten, který zde jezdí na kole, rozumí tomu, jak se zde člověk cítí, když jde pěšky. Ten, který jde pěšky, již zde někdy byl s dítětem a tuto zkušenost reflektuje a podobně. Na základě této zkušenosti považujeme role do určité míry za analytické kategorie, které pomáhají fungování uživatelů v území představit a vysvětlit.

Pro hlubší pochopení jsme žádali uživatele o **obrazový záznam jejich typické trasy**, kterou v dané roli v území vykonávají. Vznikly tak mapy pěších tras, běžeckých tras a cyklistických tras. Vzniklé výslednice jsme prozkoumali a jejich typické charakteristiky zaznamenali v samostatném sdělení k trasám cest.

Pěší a běžci

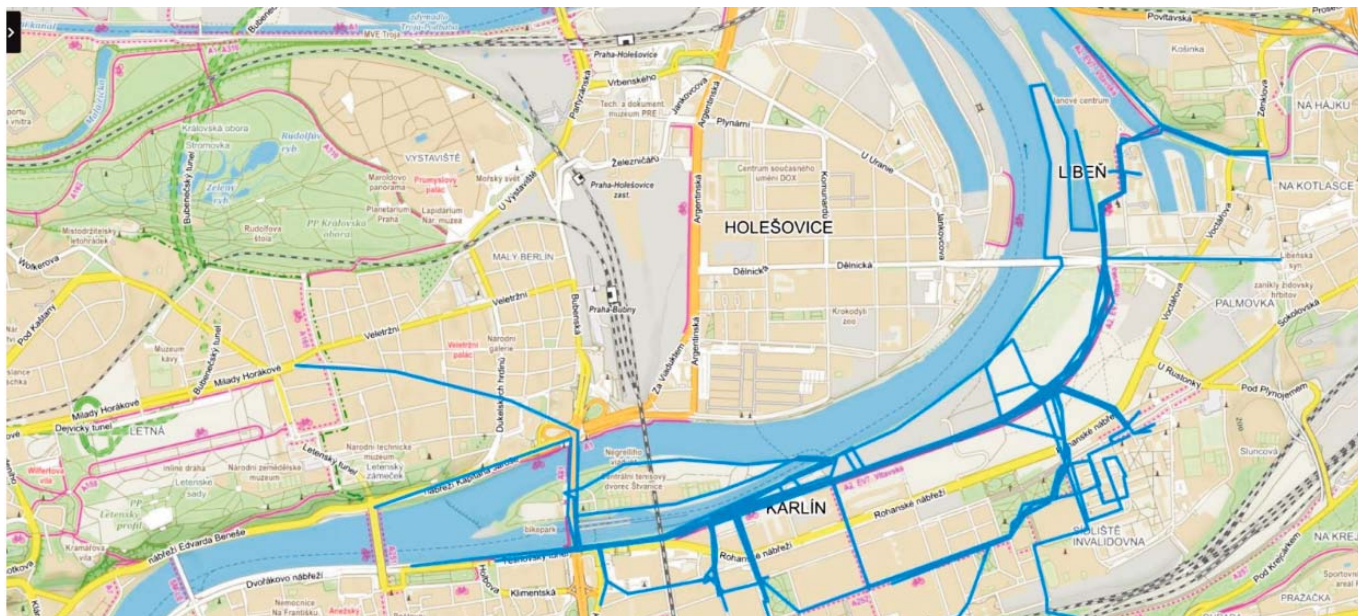

Pozitiva. Převažuje celkové kladné hodnocení a lidem se zde chodí dobře ("walkway in Karlín"). Vítaný je volný prostor bez aut, stromy, příroda a řeka, přitom vše dostupné a v centru. Je to pro řadu obyvatel vhodná spojnice odněkud někam, většinou mezi bydlištěm a prací. Lidé chodí nejčastěji po cyklostezce, která dobře napojuje, někteří také podél řeky, kolem i napříč velkou loukou. Prázdnostu vnímají lidé jako uklidňující.

Negativa a konflikty. Cesta je pouze jedna, což je málo z pohledu dotazovaných: "obecně se využívá jen prostředek toho území a to je škoda". To u některých zpovídaných vyvolává pocit, že je zde až moc lidí. Nelíbí se zanedbanost určitých míst a odpadky. Problém je s bahnem na stezce i mimo ni a chybějící osvětlení (pozn. průzkum proběhl na v zimě a na jaře 2021). Kolize chodců a cyklistů sice jsou, ale ne časté. Některé části vycházek lidé nevnímají dobře (pod mostem). Provoz nákladních aut kolem Libeňských kos zatěžuje. Část veřejnosti se cítí být obtěžována nebo ohrožována bezdomovci. Území za golfem je pro některé zapovězeným územím ("hic sunt leones"), kam se bojí chodit - třeba proto, že bezdomovci zde nechávají volně pobíhat psy. Bezdomovci v lidech vzbuzují nejistotu, jak se zachovají, a tak se jim respondenti snaží spíše vyhnout ("do divočiny raději nechodím").

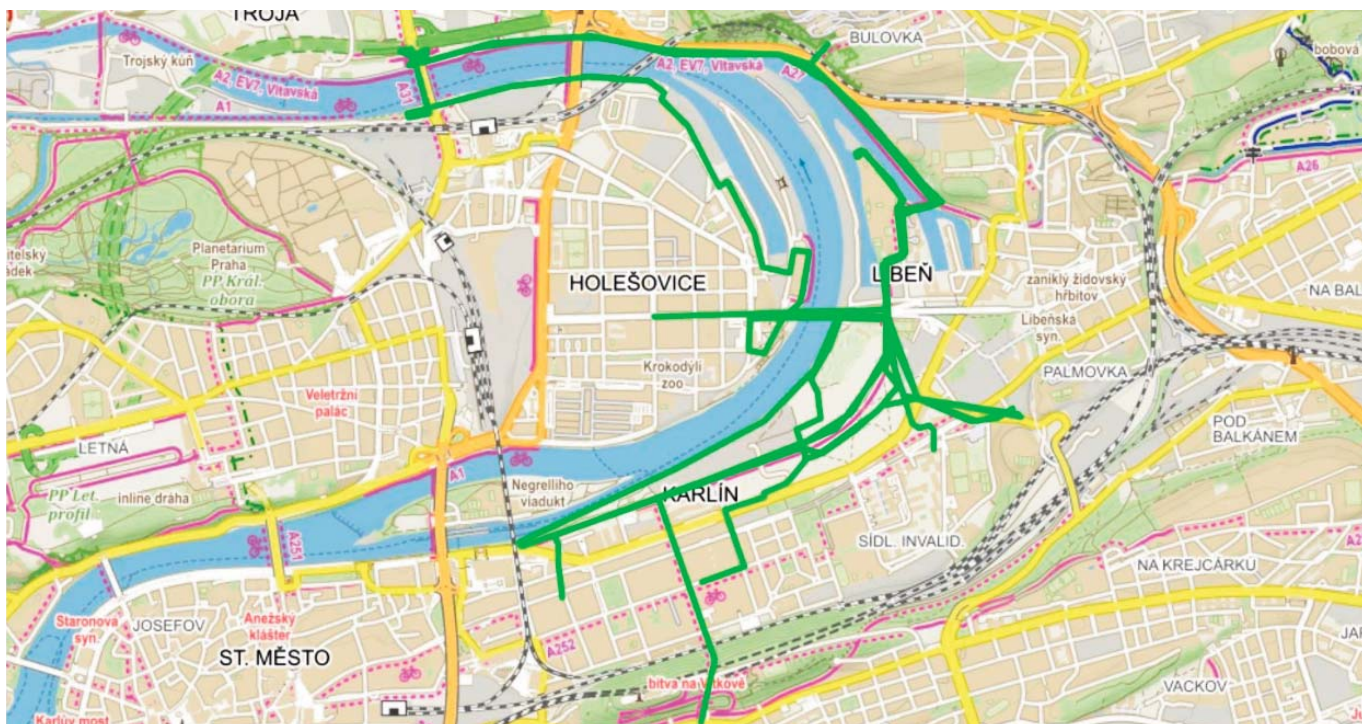
Podněty a nápady. Mezi vítanými změnami zaznělo upravit divoká místa ("ať to není taková džungle, ať se ten prostor dá využít líp", zároveň ale silně požadovaný přírodní charakter. Chodci a cyklisté by se na některých místech mohli rozdělit, stezka rozšířit a obecně doplnit cestní síť pro pěší i běh: "opravit cestičky podél vody, to by se mi líbilo" nebo "více stromů a wild nature path s lepšími přístupy k vodě". Z hlediska podmínek pro běžce je dle některých možné inspirovat se nedalekou Stromovkou. Doplnit osvětlení kvůli bezpečnosti, posezení podél cest či vytvoření nových zákoutí a míst pro posezení jako doplnění procházek ("důchodci si tady nemají kam sednout"), herní či sportovní prvky, WC a občerstvení - to vše patří mezi opakující se nápady. Pěší by uvítali i přístup na kosy, přístupnost by mohl podpořit mostek do Povltavské ulice.

Smysl cest. Ptali jsme se po povaze cest. Co je to za cesty? Jakou povahu cesty mají? Proč je lidé vykonávají? Na základě vypovězení se dají určit tyto povahy pěších cest: 1) záměrná procházka s cílem relaxace a uvolnění, pobytu v přírodě, procházka se psem, 2) přírodní spojnice odněkud někam (do práce, do školy), 3) sportovní chůze a běh, 4) cesta na pivo či jiným zájmem v území, 5) rybářství a 6) místní pobyt - bezdomovectví.

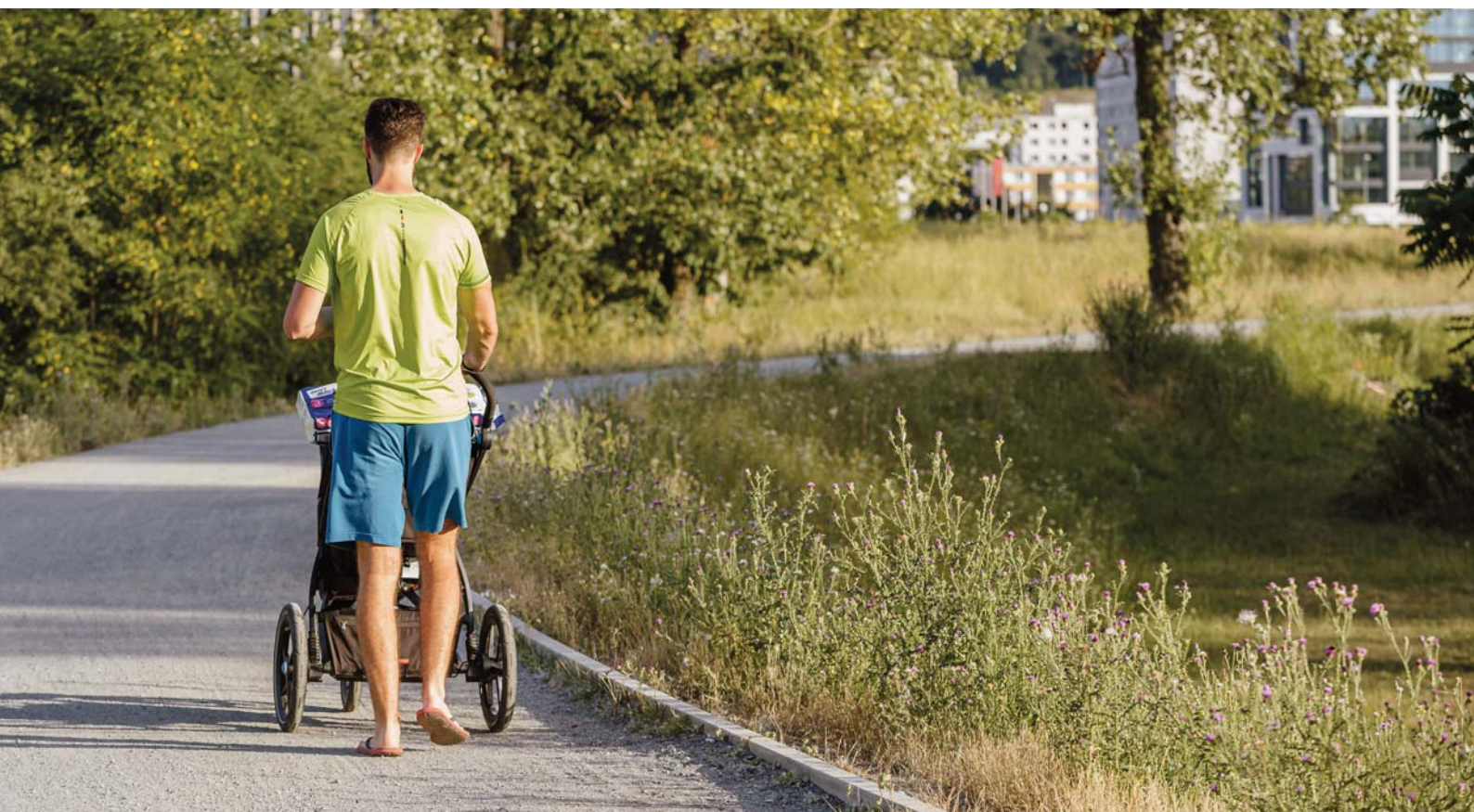
Obrázek: mapa pěších tras

Trasy pěších cest. Nejvíce pěších cest vede podél cyklostezky A2. Nejvíce zatížená je západní část území mezi Negrelliho viaduktem a přívozem HolKa. Hlavními zdroji cest jsou Karlín, Invalidovna a Libeň. Nástupní místa v Karlíně vedou skrze parky na Karlínském náměstí a v Kaizlových sadech. Nástupní místa z Prahy 7 jsou Hlávkův most a přívoz HolKa. Některé cesty mají návaznost na ostrov Štvanice.

Obrázek: mapa běžeckých tras

Rodiče s dětmi

Pozitiva. Dospělí, kteří v území tráví čas s dětmi, si nejvíce cení klidu, přírody ve městě, prostředí bez aut v centru a nezastavěnosti. Vnímají ostrov jako dostupné, zajímavé místo a využívají cyklostezku v kombinaci s dalšími prostory: “klíčová je pro nás pláň” či “vnímám přírodní plochy jako vzácnost, pláň mě fascinuje”. Někteří respondenti využívají území velmi často (“v lockdownu nonstop”), ostrov funguje pro tyto skupiny celoročně a v létě přirozeně ještě o něco více. Dospělí, kteří zde zažili svoje dětství, vzpomínají na adrenalinové, zábavné prostředí plné dobrodružných her a bojovek. Cyklostezka sama o sobě dobře umožňuje pohybovat se s dětmi (stav mlat do 5/2021).

Negativa a konflikty. Chybějící osvětlení a strach z tuláků/bezdomovců, kteří působí dojmem ohrožení (“do divočiny raději nechodíme”). Sdílení cyklostezky rychlými a pomalými i uživateli (zejména cyklisté vs. děti) je ohrožující. V zimě chybí spojení přívozem do Holešovic. Chybí hřiště pro děti.

Podněty a nápady. Bezpečná cyklostezka, lavičky, prvky pro děti a trasy i pro děti podél vody a vodních kanálů - to jsou nejčastější nápady od rodičů, prarodičů a vychovatelů. Šťastné řešení by bylo, pokud nebudou všechny skupiny uživatelů všude dohromady (“kdo má děti, vnímá to jinak - například rychlost cyklistů”). Řada rodin z Karlína i Libně si stěžuje na nedostatek hřišť v těchto oblastech. Vybudovat dětské hřiště, včetně hřiště pro starší děti, se jeví jako více než dobrý nápad. Zmiňme na závěr ještě obavu “ať to není zázemí pro snoby”.

Cyklisté

Pozitiva. Území funguje jako skvělá spojnice odněkud někam, je to nejkratší a pěkná cesta bez aut ("cyklostezka je super"). Lidé se tímto vyhnou hlavní silnici a jedou dlouho zcela mimo ni. Obyvatelé tudy přejíždí na kole mezi domovem, svými pracovišti a dalšími místy, užívají si lokalitu a oceňují výbornou ne-městskou atmosféru, vhodné stezky a řeku. Většina z nich to tedy nemá jako cílovou destinaci. Vnímají to jako stezku s přívětivým okolím, navíc navázanou na Karlín a další městské části a místa podél Vltavy, ve kterých se v rámci Prahy jezdí relativně dobře. Někteří zmiňují ostatní cyklisty, které vidají na svých pojezdách opakovaně, a zdraví se spolu ("mám rád sportující lidi, je to fajn atmosféra"). Co se týká povrchu, názory se liší a i někteří cyklisté oceňovali původní šterkový povrch. Dobrým zázemím pro cyklisty je občerstvení Koletu, kde se mohou setkat s dalšími cyklisty a kamarády.

Negativa a konflikty. Druhá, přibližně stejně velká skupina cyklistů má zato, že je naopak potřeba vymezenými drahami cyklisty a chodce rozdělit a přetíženou stezku rozšířit. Přidat více dopravních proudů nebo možná prostřídat různé varianty. Kdyby byly dvě cesty, člověk by si mohl vybrat. Totéž platí i o míjení s chodci se psy na cyklostezce. Pouze výjimečné jsou kolize s auty (u nové výstavby). Cyklisté si stěžují na omezování průjezdu kvůli výstavbě a (dočasné) praktikábly. V zimě není údržba cyklostezky vyhovující (pozn. pražská zima byla výjimečná na sních).

Podněty a nápady: Mezi návrhy do budoucna zaznělo lepší vymezení drah pro cyklisty, prvky pro dospělé, vybavenost - stánek, kavárna na cyklostezce, "něco na cyklostezce", opravná kol. Dobré by bylo označit stezku, jemně působit na bezohledné, používat zvuk (zvonek) a nabádat k toleranci.

Trasy cest na jízdním kole. Na rozdíl od pěších cest a pohybu rodiče s dítětem cyklisté vedením svých tras téměř vždy přesahují vymezené území Rohanského ostrova. Přijíždějí z větší dálky nebo jedou dál. Hlavním místem průjezdu z našeho vzorku není překvapivě cyklostezka A2, nýbrž Kaizlovy sady, což je dáno pravděpodobně tím, že většina našich respondentů se řadila mezi místní obyvatele (z Karlína). Tudy vedou delší cesty ze severu na jih a od východu na západ.

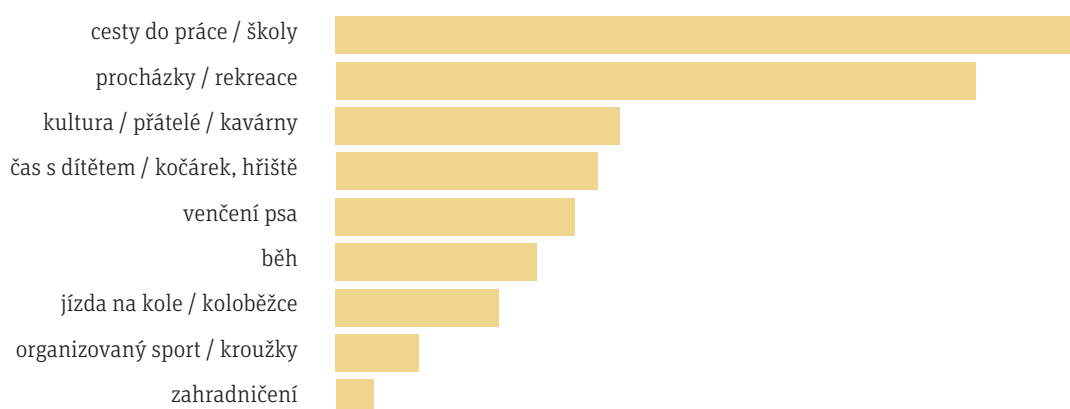

Obrázek: mapa pěších tras

Srovnání s daty z dotazníku

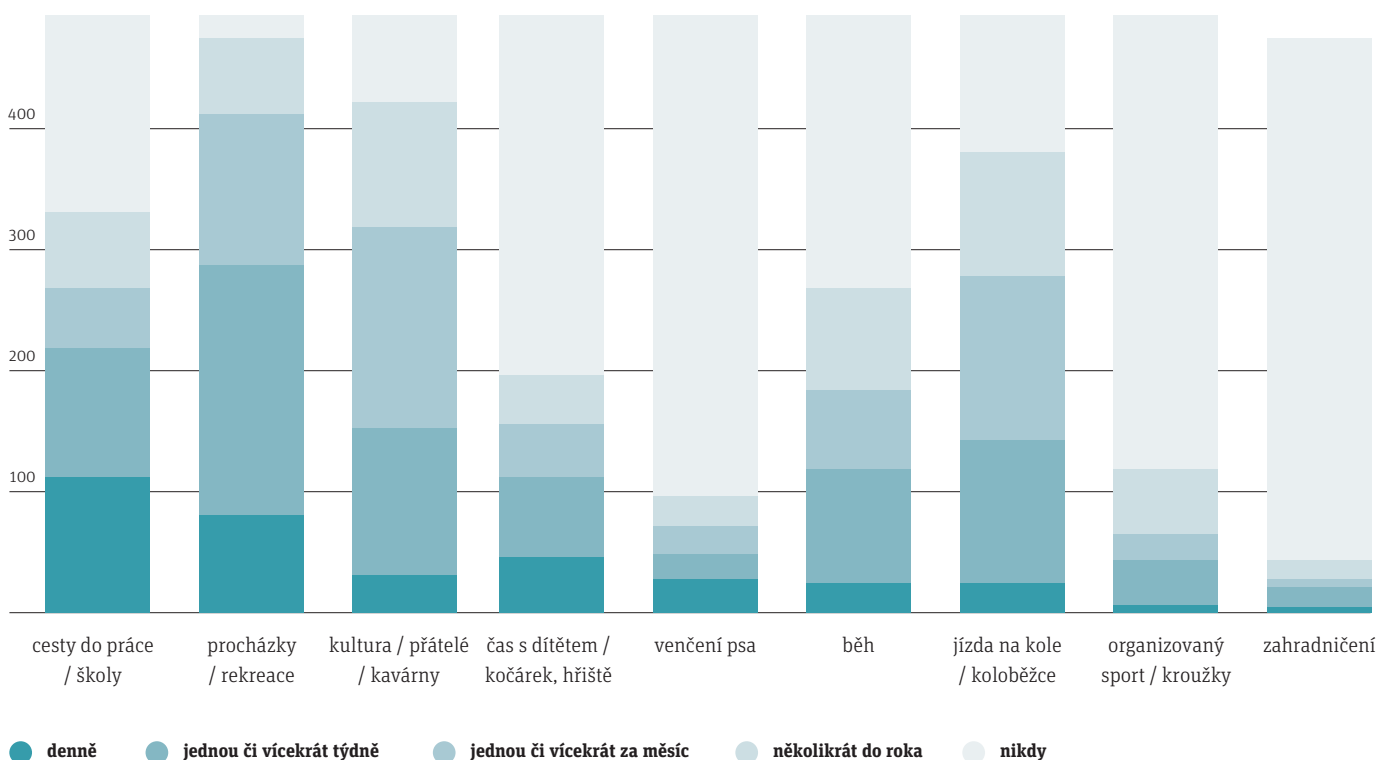
Otázka na typ aktivity a četnost jejího opakování byla obsažena i v realizovaném elektronickém dotazníku. Daným hodnotám (denně, několikrát za týden, měsíc apod.) jsme přiřadili zhruba odpovídající číselné hodnoty a vynásobili počtem odpovědí. Výsledkem je následující graf, jenž ukazuje poměry zastoupení jednotlivých aktivit v řešeném území. **Cesty do práce či do školy jsou tedy díky svému častému opakování a silnému zastoupení na první příčce.** Překvapivě podobně silnou pozici ale zaujímají i rekreační procházky, jenž budou mít pravděpodobně souvislost s vysokým počtem respondentů s bydlištěm v blízkém okolí řešeného území. Nízké skóre u cyklistů zase vychází z faktu, že většina jejich odpovědí spadá do četnosti jednou či vícekrát za týden a jednou či vícekrát za měsíc.

Aktivity v území: míra zastoupení

Aktivity v území Rohanského ostrova

graf ukazuje celková čísla nezkrácená přepočtem na hodnoty

Shrnutí

Pro pěší a běžce funguje lineární dlouhý profil parku v jedné rovině podél vody bezvadně. Těmto aktivitám zde vše nahrává. Lze se pěkně rozejít resp. rozběhnout a tento pocit jistou dobu přetrvá. Bohužel funguje pouze na jedné zpevněné (cyklo)stezce linoucí se po celé délce, kde se všichni uživatelé potkají. Jiné cestičky zde téměř nejsou, pohybu jinde **brání zarostlé plochy, bahno i strach**. Dospělí uživatelé území s dětmi oceňují klid, rozlehlost (pláně), stezku a dobrodružnější povahu území než nabízí klasická městská hřiště. Negativně vnímají zejména to, že se také obtížně dostávají mimo území stezky, natož k vodě. Na cyklostezce samozřejmě hrozí **kolize** dětí a pěších (**pomalých**) s cyklisty či bruslaři (**rychlými**). **Doplnění různých typů méně konvenčních hřišť** pro různé věkové skupiny je vítané. Cyklisté mají místo rádi. Využívají ho ti, kteří jezdí pravidelně po městě, tak i ti rekreační. Někteří preferují současný zpevněný povrch, jiní vzpomínají na předchozí mlatový jako na vítanou změnu v kontextu Prahy. Mezi návrhy na zlepšení najdeme užitečné nápady prověřené opakovanou jízdou, týkající se bezpečnosti, šířky, pruhů apod.

Zpracoval:

Ateliér pro veřejnou debatu

07/2021

www.iprpraha.cz/rohansky-ostrov

www.ateliervd.cz